

Kazimierz Kolbiński

Kazimierz Kolbiński

1901–1989

Prezes SEP w latach 1952-1959

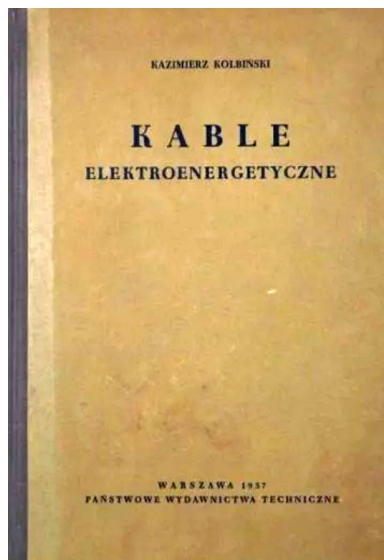

Kazimierz Marian Kolbiński urodził się 21 listopada 1901 r. w Warszawie jako syn Augustyna, urzędnika Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej i Franciszki z Czajkowskich. W 1919 r. ukończył Gimnazjum Filologiczne im. Mikołaja Reja w Warszawie. Należąc do Polskiej Organizacji Wojskowej brał udział w rozbrajaniu Niemców w 1918 r. Po maturze wstąpił do wojska i brał udział w walkach na froncie litewsko-białoruskim. W lutym 1920 r. otrzymał urlop i rozpoczął studia na Wydziale Elektrotechnicznym. W czerwcu 1920 r. brał udział w wojnie z bolszewikami w V Armii WP. Zdemobilizowany pod koniec 1920 r. wznowił studia na uczelni. Ze względu na ciężkie warunki materialne (ojciec zmarł w 1916 r.) musiał utrzymywać się sam. Od 1921 r. był członkiem „Bratniaka”, a po kilku latach został jego prezesem. W trakcie studiów pracował od października 1927 r. jako asystent profesora Kazimierza Drewnowskiego w Katedrze Miernictwa Elektrotechnicznego i Wysokich Napięć. Prowadził zajęcia w Laboratorium Miernictwa, a w Pracowni Probierczej brał udział w

badaniu materiałów elektrotechnicznych i sprawdzaniu mierników elektrycznych. Po uzyskaniu w 1931 r. dyplomu inżyniera elektryka pozostał na uczelni, prowadząc dodatkowo zajęcia na Sekcji Wojskowej Oddziału Prądów Silnych. W 1935 r., nie zrywając więzi z Politechniką, podjął pracę w Warszawskiej Wytwórni Kabli na Okęciu jako kierownik laboratorium i stacji prób kabli energetycznych, a następnie jako kierownik ruchu fabryki. W latach 1937-1939 kierował w Politechnice Warszawskiej Zakładem Urządzeń Wojskowych w ramach Sekcji Wojskowej.

W 1938 r. przeniósł się do Elektrowni Warszawskiej na stanowisko szefa sieci kablowej. Pracował tam aż do Powstania Warszawskiego, w którym walczył jako oficer Armii Krajowej w Zgrupowaniu „Elektrownia”. Uciekł z obozu w Pruszkowie, dotarł do Końskich i był tam przez pół roku kierownikiem placówki w Zjednoczeniu Elektrowni Okręgu Radomsko-Kieleckiego (ZEORK). W lutym 1945 r. powrócił do Warszawy, ale został tylko członkiem Rady Technicznej Elektrowni (do końca 1949 r.). W czerwcu 1945 r. został dyrektorem naczelnym Fabryki Kabli w Bydgoszczy. Fabryka nie była zniszczona w czasie wojny, a jej załoga uniemożliwiła wywiezienie maszyn i surowców i już 2 lutego 1945 r. rozpoczęło produkcję. Dzięki talentom organizacyjnym K. Kolbińskiego produkcja kabli osiągnęła znaczny wzrost. 15 sierpnia 1947 r. został dyrektorem Biura Badawczo-Konstrukcyjnego (BBK) w Krakowie przy Zjednoczeniu Przemysłu Kabli i Przewodów. Starając się o powrót do Warszawy, pracował dodatkowo w Centralnym Zarządzie Przemysłu Elektrotechnicznego w Warszawie jako zastępca dyrektora ekonomicznego i naczelnik Wydziału Zagranicznego. W latach 1947-1950 prowadził wykłady zlecone na Wydziale Elektrycznym Politechniki Łódzkiej. 1 stycznia 1951 r., jako dyrektor techniczny, zorganizował Centralne Biuro Konstrukcji Kablowych, mieszczące się na terenie fabryki kabli w Ożarowie i przeniósł tam BBK z Krakowa. W 1954 r. otrzymał mieszkanie w Warszawie i poświęcił się całkowicie pracy na Politechnice Warszawskiej.

W 1954 r. został kontraktowym zastępcą profesora na Wydziale Elektrycznym, w 1955 r. przyznano mu tytuł naukowy docenta, a w 1958 r. tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego. W 1955 r. został prodziekanem, a w 1956 r. dziekanem Wydziału Elektrycznego pełniąc tę funkcję do 1960 r. W 1956 r. objął kierownictwo nowego Zakładu Kabli i Przewodów, a w 1962 r. – nowej Katedry Materiałoznawstwa Elektrycznego z Zakładami Kabli i Przewodów oraz Materiałoznawstwa Elektrycznego. Był twórcą nowego kierunku nauczania, obejmującego kompleksowo zagadnienia wytwarzania i eksploatacji kabli i przewodów z uwzględnieniem technologii i materiałoznawstwa elektrycznego. Wykształcił wielu inżynierów z tych dziedzin. Kilku z nich zostało profesorami lub docentami. Wypromował także jedenastu doktorów.

Podręcznik „Kable elektroenergetyczne” autorstwa Kazimierza Kolbińskiego

W 1959 r. został prorektorem ds. nauki na kadencję 1959-1962, a następnie prorektorem ds. ogólnych. Na uczelni pełnił wiele ważnych funkcji. Od 1950 r. przez długie lata był opiekunem Koła Elektryków Zrzeszenia Studentów Polskich z ramienia Senatu, od 1960 r. kierował Komitetem Redakcyjnym „Przeglądu Prac Naukowo-Badawczych”. W roku 1962/63 był przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego 50-lecia Politechniki Warszawskiej i Komitetu Redakcyjnego książki pamiątkowej.

W latach 1965-1969 przewodniczył Senackiej Komisji ds. Rozwoju Młodej Kadry. W tym samym okresie, jako pełnomocnik rektora ds. audiowizualnych, zapoczątkował produkcję pierwszych filmów. Od 1968 r. był członkiem Komisji Doktorskiej Wysokich Napięć, a od 1970 r. – Rectorskiej Komisji ds. Technologii.

Współpracował wydatnie z Polskim Komitetem Normalizacyjnym. Od 1950 r. był przewodniczącym Komisji Normalizacji Kabli i Przewodów, od 1959 r. członkiem Prezydium Państwowej Rady Normalizacyjnej, przewodniczącym Sekcji Elektrotechniki i przewodniczącym Sekcji Doskonalenia Kadr tej Rady. Był także członkiem wielu towarzystw i instytucji naukowych lub technicznych. W latach 1951-1971 był członkiem Komitetu Elektrotechniki PAN, w 1951-1954 – przewodniczącym Sekcji Sieci oraz członkiem Sekcji Materiałoznawstwa tegoż Komitetu, członkiem Prezydium Komisji Głównej Elektrotechniki i przewodniczącym Podkomisji Materiałów i Technologii Materiałowej KNiT, przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Elektrotechniki, członkiem Prezydium Polskiego Komitetu Wielkich Sieci Elektrycznych. Od 1957 r. K. Kolbiński był członkiem Prezydium Rady Naukowo-Technicznej Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego (przewodniczącym Sekcji Elektrotechniki).

Do SEP wstąpił w 1935 r. i był jednym z najczynniejszych jego członków. Przed wojną współpracował z Centralną Komisją Słownictwa Elektrycznego. W okresie wojny brał udział w pracach tajnego SEP przy nowelizacji PNE-10 „Przepisy budowy i ruchu urządzeń elektrycznych prądu silnego”. W 1949 r. został przewodniczącym Polskiego Komitetu Elektrycznego, a w 1950 r. w Centralnej Komisji Szkolnictwa Elektrycznego przewodniczył Komisji Prądów Silnych. W latach 1950-1951 był prezesem Oddziału Warszawskiego SEP.

W kadencji 1951 był wiceprezesem, a w okresie 1952-1959 był sześciokrotnie wybierany na prezesa SEP. W latach 1959-1961 był wiceprezesem, a w latach 1964-1969 - członkiem Prezydium Zarządu Głównego. Szczególnie znamienne było jego wystąpienie na IX Zjeździe Delegatów SEP 21 września 1956 r. w Krakowie. Krytycznie ocenił dotychczasową działalność SEP w ramach Naczelnej Organizacji Technicznej i postulował wprowadzenie zasadniczych zmian. Doczekały się one realizacji w nowym Statucie SEP, przyjętym na X Zjeździe w 1957 r. w Katowicach. Skreślono w nim wszystkie paragrafy związane z dogłębną ingerencją NOT w sprawy SEP, przywrócono zasadę fachowości członków, umożliwiono SEP: udział w pracach organizacji państwowych, gospodarczych i społecznych (dotychczas zarezerwowane tylko dla NOT), prowadzenie prac w zakresie szkolenia, normalizacji, słownictwa; powołanie przy SEP samowystarczalnych gospodarczo agend. W 1957 r. reaktywowano Biuro Znaku Przepisowego SEP (od 1962 r. Biuro Badawcze ds. Jakości – BBJ) z Kazimierzem Kolbińskim jako prezesem jego Rady. Z jego inicjatywy na XII Zjeździe w Warszawie w 1959 r., powołano Centralną Komisję Historyczną, której przewodniczył nieprzerwanie w okresie 1960-1987.

W 1950 r. był delegatem SEP na Zjazd Delegatów NOT, w 1956 r. był członkiem prezydium Komitetu Organizacyjnego i delegatem SEP na III Kongres Techniki w Warszawie, w 1957 r. przedstawicielem SEP do Rady Głównej NOT (również w okresie 1969-1978), wiceprzewodniczącym ZG NOT (1957-1961 i 1964-1965), członkiem prezydium 9. Sekcji IV i V Kongresu Inżynierów i Techników (1964-1965 i 1970-1971), w 1958 r. przewodniczącym Głównej Komisji Bytowej ZG NOT (1958) i członkiem Komisji Rewizyjnej ZG NOT (1970-1972).

Był autorem oraz współautorem dwóch skryptów i trzech książek dotyczących kabli i przewodów oraz materiałoznawstwa elektrotechnicznego. Był współinicjatorem oraz przewodniczącym Komitetu i Zespołu Redakcyjnego „Historii Elektryki Polskiej” – pięciotomowej monografii wydanej przez Wydawnictwa Naukowo-Techniczne w latach 1972-1977. Opublikował ponad 20 artykułów prasowych, z których wiele poświęcił sprawom SEP.

Został odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (1948), Krzyżem Oficerskim OOP (1956), Orderem Sztandaru Pracy II kl. (1964), Złotymi Odznakami Honorowymi SEP i NOT. XII Zjazd Delegatów SEP w 1959 r. w Warszawie nadał mu godność członka honorowego SEP.

W małżeństwie z Marią Haliną z Graniszewskich miał syna Bohdana.

Zmarł 10 września 1989 r. w Warszawie i pochowany jest na Cmentarzu Powązkowskim (kwatery 47, rząd I, grób 7/8).

Opracował: **Zbigniew Białkiewicz**

Materiał został pierwotnie opublikowany w „Spektrum” nr 1-2 z 2004 r.

Uzupełnienia i redakcja dla potrzeb publikacji internetowej: Jacek Nowicki, SG SEP, wrzesień 2018 r.

Źródła

- Teczka osobowa prof. K. Kolbińskiego w archiwum Politechniki Warszawskiej, nr akt PW 3164
- *Historia SEP 1919-1959*. WCT NOT W. 1959
- *Historia SEP 1919-1999*. COSiW W. 1999
- *Zarys historii Wydz. Elektrycznego 1921-1981*. Politechnika Warszawska, 1983
- *Historia Elektryki Polskiej WNT*, tom I 1976, tom IV 1972
- *Jubileusz 70-lecia prof. Kazimierza Kolbińskiego*. Przegląd Elektrotechniczny nr 7/1973